

SCÉNÁŘ HODINY

Ročník: 6., 8., 9.	Tematický celek: Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie Přírodní oblast Země Společenské a hospodářské prostředí Životní prostředí Česká republika Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	Téma: Obnovení sjezdovky ve Wilsonově lese Čas: Minimálně 5 vyučovacích hodin rozdělené následovně: <i>Přípravná fáze</i> – 1 h., seznámení s náplní práce, příprava pomůcek <i>Práce v terénu</i> – 2 h., rekognoskace terénu, zpracování zadaných úkolů v terénu, tvorba fotodokumentace <i>Zpracování čistopisu výstupů, závěrečná diskuze</i> – 2 h. (nutno počítat s přesunem na lokalitu, viz scénář)
Očekávané výstupy: Student, žák: používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii; přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře (...); rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry (...); porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit; uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí; vymezí a lokalizuje místní oblast (region) (...); ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu; aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny; uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině (...). <p style="text-align: right;"><i>(zdroj: RVP, 2016)</i></p>		
Dovednosti: <ul style="list-style-type: none"> – sběr informací, třídění, zpracování a hodnocení informací; – srovnávání různých informačních zdrojů; – interpretace vlastního pozorování, prezentace výsledků pozorování; – vytváření závěrů na základě vlastního pozorování a kladení geografických otázek; – čtení, analýza, interpretace a tvorba mapy; – praktické použití matematických operací; – zakreslení profilu svahu; – tvorba náčrtů. 	Náměty pro terénní výuku: Tato činnost je aplikovaná na konkrétní lokalitu, je však možné využít podobné lokality (nutnost svahové plochy) v jiném regionu, nebo využít metodiku k vypracování stanoviska k jinému jevu. Je vhodná k realizaci jak v městské, tak venkovské krajině, lze ji využít v různých ročních obdobích.	

Hlavní cíl:

Vypracování stanoviska k ne/obnovení sjezdovky ve Wilsonově lese. Stanovisko bude podloženo analytickými a mapovými podklady získanými vlastní prací v terénu. Vypracování stanoviska by mělo ukázat postup, jak využít geografické znalosti a dovednosti v rozhodovacím procesu.

Dílčí cíle (prostřednictvím vypracování zprávy pro zastupitelstvo města doložené zpracovanými podklady a následnou interpretací se žáci naučí):

- klást geografické otázky ve vztahu ke zkoumané lokalitě,
- rozlišit/rozpoznat základní tvary reliéfu (kupa, sedlo, hřbet...),
- vyznačit v mapě zájmové prvky (plocha sjezdovky, vrchol a pata svahu, terénní úpravy, vlek, sněžná děla, parkoviště, příjezdové komunikace atd.),
- obhájit umístění zakreslených prvků v mapě,
- vypočítat plochu (sjezdovky, lesa),
- změřit sklon, orientaci a přibližnou dobu oslunění svahu,
- zhodnotit klimatické podmínky dané lokality,
- vytvořit tabulku pro záznam meteorologických ukazatelů,
- nakreslit profil svahu,
- popsat vlastními slovy pozitiva a negativa zásahu člověka do krajiny (vybudování sjezdovky),
- popsat vlastními slovy terénní úpravy při zásahu člověka do krajiny (obnovení sjezdovky),
- popsat vlastními slovy přírodní a společenské dopady zásahu člověka do krajiny (obnovení sjezdovky),
- prezentovat výsledky vlastní práce před skupinou,
- formulovat závěry vlastní práce.

Sylabus tématu/začlenění do širšího rámce:

Propojuje tematické celky uvedené v úvodu tabulky, aktivita je vhodná pro žáky 2. stupně základní školy (je zde příležitost k návaznostem učiva) i pro studenty střední školy a gymnázia.

Mezipředmětové vazby:

Matematika, český jazyk, dějepis, výtvarná výchova, tělesná výchova, informační a komunikační technologie, cizí jazyk, občanská výchova.

Pomůcky:

Papír min. formátu A4 na tvrdé podložce, pravítko, úhломěr, tužka, pastelky, fotoaparát, GPS, buzola, čisté papíry na poznámky, mapové podklady, PC s připojením na internet a tiskárna (není nutné)

Příprava učebny:

Klasická učebna, počítač s přístupem k internetu (není nutné), lavice spojit po 2 pro práci ve skupinách;
terén – městská/venkovská krajina s vhodně zvoleným svahem.

Individuální přístup:

Doporučuje se pracovat ve skupině. Dílčí úkoly v terénu je možné zpracovávat individuálně/po dvojicích. V závěrečné fázi se doporučuje opět práce ve skupině – diskuze nad výsledky zjištěnými v terénu, psaní závěrů do výsledné zprávy pro zastupitelstvo a tvorba výsledných mapových výstupů.

Skupiny: diferencované (chlapci společně s děvčaty), ve skupině jsou zastoupeni studenti s výbornými i horšími studijními výsledky. U žáků se specifickými nároky je třeba zajistit doprovod, případně vhodné kompenzační pomůcky.

Scénář hodiny		
Činnost žáků	čas (min)	Činnost učitele
1. hodina – v učebně		
Pozdravení. Poslouchají pokyny učitele.	5	Pozdravení, nutná administrativa (zápis do TK)
Seznámení s tématem projektu. Žáci si přečtou „Úvodní informace o sjezdovce ve Wilsonově lese“ nebo poslouchají vyprávění učitele o dané lokalitě.	10	Motivuje žáky přečtením „úvodních informací o sjezdovce ve Wilsonově lese“ nebo stručně vypráví o zvolené lokalitě, zdůvodní její výběr/ táže se žáků: zda již slyšeli a mají nějaké informace o dané lokalitě a plánované sjezdovce, táže se žáků, k čemu se dnes využívá daná lokalita, zda zde někdy byli atd.
Poslouchají zadání a cíl projektu	5	Zdůrazní cíl a výstupy projektu.
Rozdělení do skupin	5	Zvolí vhodnou metodu pro rozdělení žáků do skupin dle specifik třídy.
Seznámení a studium zadání projektu a mapových podkladů.	10	Rozdá do skupin zadání úkolů a seznámí žáky s dostupnými mapovými podklady.
Probíhá příprava pomůcek	10	Prochází třídou, zodpovídá případné dotazy.
2. – 3. hodina – práce v terénu		
Přesunují se ze školy na zájmovou lokalitu pod dohledem učitele, dodržují pravidla bezpečného pohybu v terénu.	10	Před opuštěním školní budovy připomene pravidla bezpečného pohybu v terénu a upozorní na případná rizika na trase přesunu. Dohlíží na bezpečný přesun žáků ze školy na zájmovou lokalitu.
Poslouchají učitele, prohlíží si danou lokalitu. Přichystají si pomůcky (papíry, tužky, podložky, telefony...).	10	Po příchodu na zájmovou lokalitu představí žákům území. Zdůrazní rozsah a hranice území, kde se budou žáci pohybovat. Zopakuje úkoly, které žáky v dané lokalitě čekají – viz zadání
Žáci pracují samostatně nebo ve		

<p>skupinách pod dohledem učitele podle zadaných pokynů.</p> <p>Připravují se na návrat do školy, balí pomůcky.</p> <p>Přesunují se zpět do školy, povídají si s učitelem či mezi sebou navzájem.</p>	<p>45</p> <p>10</p> <p>10</p>	<p>Kontroluje samostatnou případně skupinovou práci žáků, pomáhá jim řešit případné problémy, dohlíží na bezpečnost práce žáků. Hlídá čas.</p> <p>Krátce reflektuje práci na stanovišti a informuje o navazující práci ve škole, vyzve žáky k přípravě na návratu do školy.</p> <p>Dohlíží na bezpečný přesun žáků zpět do školy. Rozebírá s nimi jejich dojmy z prováděné činnosti.</p>
<p>4. hodina</p> <p>Rozdělí se do pracovních skupin. Poslouchají pokyny učitele.</p> <p>Ve skupinách pracují na zadaných úkolech. Používají přitom pomůcky (viz nahoře), vlastní elaboráty z terénu, vlastnoručně pořízené fotografie z terénu, PC, internet atd.</p>	<p>5</p> <p>40</p>	<p>Pozdrav, administrativní úkony (TK), úvodem naváže na práci v terénu (může např. promítnout snímek).</p> <p>Kontroluje práci žáků, je žákům k dispozici pro případné dotazy. Kontroluje čas, upozorňuje předem na chýlící se konec zpracování.</p>
<p>5. hodina</p> <p>Společně diskutují nad zjištěnými informacemi. Zodpovídají na jednotlivé úkoly, k odpovědím využívají své zpracované materiály a mapové podklady.</p>	<p>30</p>	<p>Vystupuje v roli moderátora, vyzve žáky k diskusi nad získanými informacemi. Klade otázky dle jednotlivých úkolů ze zadání, vyzve vždy určitou skupinu k odpovědi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Shrňte pozitiva i negativa vybudování sjezdovky.</i> - <i>Uveďte, jaké terénní úpravy svahu by se musely při obnovení sjezdovky provést.</i> - <i>Zhodnoťte klimatické podmínky.</i> - <i>Uveďte, jaké přírodní i společenské dopady by mělo obnovení sjezdovky?</i> <p>Vysbírá od skupin zprávu pro zastupitelstvo města spolu s mapovými podklady / Dohlíží na realizaci výstavky</p>

<p>Odevzdají zprávu pro zastupitelstvo města spolu s mapovými podklady / Vystaví elaboráty i popsané výstupy ve třídě nebo na chodbě školy.</p> <p>Hodnotí provedené činnosti.</p>	<p>10</p> <p>5</p>	<p>elaborátů</p> <p>Vede diskuzi se žáky, společně zhodnotí veškeré prováděné činnosti.</p>
<p>Hodnocení aktivit žáků ve výuce:</p> <p>Hodnotí se především aktivní přístup k zadaným úkolům, kvalita výstupních materiálů a úroveň prezentace výstupů při závěrečné diskuzi.</p>		
<p>Hodnocení výuky – sebereflexe učitele:</p> <p>Po skončení výuky se zamyslíte nad svou rolí ve vedení výuky. Zhodnotíte klady a nedostatky, které se při výuce vyskytly. Zaznamenáte návrhy případných alterací. Zhodnotíte též vhodnost zvoleného areálu pro příští výuku a chování žáků během práce na různých částech projektu. Vyskytly se specifické problémy s pojené s návštěvou nového prostředí? Projevily se u některých žáků nové kvality, které ve třídě běžně nepozorujete?</p>		